

Progresivita (pokročilost)

České slovo „pokrok“ neznamena původně víc než „krok nějakým směrem“, ale časem nabyl zcela převážně významu „krok kupředu“, přičemž na slovo „kupředu“ je položen důraz v tom smyslu, že nejde o úpadek ani o setrvání téhož. Problémem se pak stává hledisko či perspektiva, které dovolují rozpoznat, jaký je rozdíl mezi „pokrokem“ a „odkrokem“ (úpadkem) a v čem záleží. Běžně se ovšem užívá termínu „pokrok“ (progres) také tam, kde jde o proces úpadkový resp. prostě negativní, např. o pokročilost nějaké dlouhodobé choroby nebo o pokročilý rozklad (rozpad) něčeho apod. To právě upozorňuje, že české slovo, poukazující na „krok nějakým směrem“, se k onomu směru vztahuje zcela neutrálně, tedy bez hodnocení (resp. od hodnocení se tu zcela abstrahuje). Podobně tomu ostatně je i v případě termínu „vývoj“, kdy je třeba možno mluvit o vývoji kriminality bez ohledu na to, zda jde o zlepšení nebo zhoršení stavu.

(Písek, 130207-1.)